

Ghidul nr. 3

Ghid privind modul de tratare al biomasei în contextul schemei ETS

Acest ghid își propune să clarifice cerințele stabilite în Directiva 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Directiva EU ETS și Regulamentul (UE) nr. 331/2018 de stabilire a normelor tranzitorii pentru întreaga Uniune privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a certificatelor de emisie în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, denumit în continuare FAR și este esențial pentru înțelegerea acelor norme obligatorii din punct de vedere legal

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

CUPRINS

INTRODUCERE	3
Scopul ghidului	4
Biomasa în contextul ETS	5
Criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocombustibili, biolichide și combustibilii din biomasă	8
Conformitatea biomasei cu criteriile de durabilitate	9
Responsabilități generale	9
Sisteme naționale de certificare	9
Scheme voluntare de certificare	11
Acorduri bilaterale sau multilaterale	12
Determinarea fracțiunii de biomasă	13
Anexa Lista ghidurilor destinate agenților economici în vederea realizării unei contribuții la reducerea birocrăției	14

UNIUNEA EUROPEANĂ

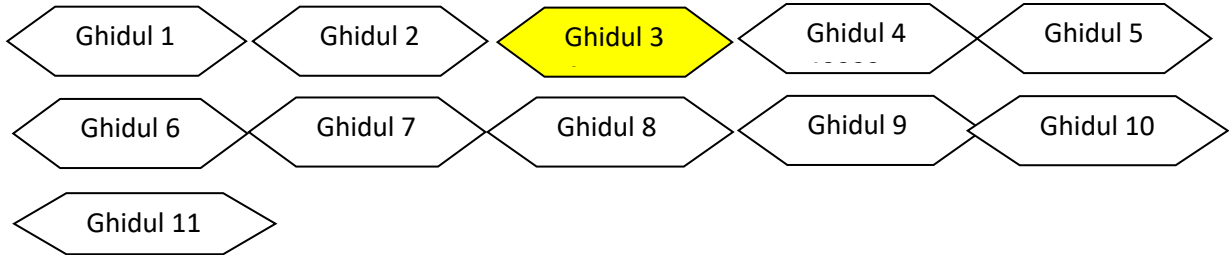
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

INTRODUCERE

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului „Aplicarea sistemului de politici bazate pe dovezi în Ministerul Mediului pentru sistematizarea și simplificarea legislației din domeniul deșeurilor și realizarea unor proceduri simplificate pentru reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri în domeniul schimbărilor climatice”, cod SIPOCA 394 și este parte a unui set de 11 ghiduri¹ destinate agenților economici în vederea realizării unei contribuții la reducerea birocrăției.

Ghidul este destinat părților interesate cu intenția de a facilita o mai bună înțelegere a modului de funcționare al EU ETS în Etapa a IV precum și a modului de abordare al biomasei, în calitatea sa de combustibil utilizat în instalații de ardere staționare și/sau în transportul aerian.

În acest sens, au fost identificate subiecte specifice pentru care sunt oferite explicații și informații suplimentare, fără ca ele să reprezinte poziția oficială a Autorității Competente sau să fie obligatorii.

Prevederile normelor legale prevalează oricăror explicații sau interpretări oferite în acest Ghid.

¹ Lista prezentată în Anexă.

Scopul ghidului

Întrucât biomasa este un combustibil abordat în toate documentele ce compun principalele politici climatice ale Uniunii Europene, respectiv EU ETS, Regulamentul privind Partajarea Eforturilor și Regulamentul privind utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură (LULUCF), poate fi utilă explicitarea modului în care este abordată biomasa în cadrul ETS precum și a implicațiilor utilizării biomasei pentru producerea energiei și pentru aviație.

Prezentul ghid are ca scop sprijinirea autorităților competente, a operatorilor economici și a părților interesate din România, în implementarea corespunzătoare a EU ETS (post 2020).

Biomasa în contextul ETS

Prin convenție, bazat pe ghidurile IPCC 2006, în cadrul ETS, arderea biomasei este considerată a fi „neutră” din punctul de vedere al emisiilor de GES, aceasta devenind o opțiune de reducere a emisiilor care poate contribui la diminuarea numărului de certificate de emisii ce trebuie predate. Suplimentar, dacă o instalație folosește exclusiv biomasă pentru ardere, atunci instalația respectivă este exclusă în totalitate din ETS. Instalațiile care utilizează exclusiv biomasă includ instalații care folosesc combustibili fosili doar la pornirea sau la oprirea instalației².

Biomasa joacă, de asemenea, un rol indirect în aspecte referitoare la alocarea cu titlu gratuit a certificatelor de emisii în cadrul ETS.

Utilizarea biomasei poate avea un impact asupra unei game largi de industrii, deoarece utilizarea acesteia într-un sector poate afecta actualizarea benchmark-ului pentru toate sectoarele cărora li se aplică benchmark-ul respectiv.

Biomasa este un termen folosit pentru a descrie materialul organic care provine din ecosistemele vii, inclusiv păduri, terenuri cultivate și oceane. Poate fi extrasă direct din ecosisteme, cum ar fi recoltarea lemnului sau prin preluarea biomasei reziduale și a deșeurilor rezultate din faze anterioare de utilizare sau producție.

Prin definiție, "biomasa" înseamnă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și din industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor, inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică.

În prezent, utilizarea biomasei în vederea generării de energie electrică este stimulată, deoarece nu rezultă costuri asociate cu schema de comercializare a certificatelor de emisii. Acest tip de energie este contabilizat în cadrul obiectivelor Statelor Membre în domeniul energiei din surse regenerabile.

² DIRECTIVA 2003/87/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii, cu modificările și completările ulterioare

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

În termeni energetici, biomasa oferă o pondere majoră (75%) din componenta de bioenergie (~60%) din sursele regenerabile ale mixului energetic al UE (Centrul de cunoaștere pentru bioeconomie al Comisiei Europene (2019)) și este o resursă convenabilă și utilizată pe scară largă în economia UE.

Ciclul de recoltare și înlocuire, care este comun pentru cea mai mare parte a biomasei vii, a determinat etichetarea biomasei drept „regenerabilă”, dar, în practică, acesta este finit din punct de vedere funcțional și poate fi epuizat înainte ca biomasa exploatată să poată fi înlocuită. Acest lucru este recunoscut în Strategia UE pentru bioeconomie, care impune ca biomasa să fie utilizată numai în limite ecologice sigure pentru ca acesta să „consolideze reziliența ecosistemelor terestre și maritime, asigurarea contribuției lor la atenuarea schimbărilor climatice și creșterea biodiversității lor”. Odată ce aceste limite ecologice sunt depășite, ecosistemul însuși poate începe să se degradeze, alături de serviciile pe care le oferă. Acest lucru subminează, de asemenea capacitatea sistemului respectiv de a (re)sechestra carbonul (înlocuindu-l pe cel emis în consumul de biomasă recoltată) și de a genera material care poate fi utilizat în viitor.

O altă preocupare legată de caracteristicile biomasei se referă la potențialul de a încuraja defrișarea și degradarea pădurilor și/sau a terenurilor agricole. Aceste preocupări sunt valabile atât în cazul biomasei produse în UE, cât și al biomasei importate din țări terțe. Există, de asemenea, o preocupare legată de eventuala schimbare a destinației unor terenuri care stochează cantități ridicate de carbon, în favoarea cultivării unor plante ce pot fi utilizate pentru producerea energiei.

Drept urmare, se consideră a fi oportun, în general, să fie restricționată utilizarea combustibililor, biolichidelor și combustibililor din biomasă produși din culturi alimentare și furajere și să se solicite, în plus, stabilirea unei limite specifice și treptat descrescătoare pentru biocombustibilii, biolichidele și combustibilii din biomasă produși din culturi alimentare și furajere în cazul cărora se observă o expansiune semnificativă a suprafeței de producție în detrimentul terenurilor care stochează cantități ridicate de carbon.

Pentru a beneficia de avantajele aduse de utilizarea biomasei în cadrul EU ETS, operatorii trebuie să țină seama de prevederile / limitările impuse de Directiva RES³ și să se supună cerințelor acestei directive, respectiv:

- criteriilor de durabilitate aplicate biomasei
- cerințelor speciale pentru determinarea fracțiunii de biomasă (dacă sunt utilizați atât combustibili fosili, cât și biomasă).

³ Directiva 2018/2001/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocombustibili, biolichide și combustibilii din biomasă

În conformitate cu articolul 194 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), promovarea formelor regenerabile de energie este unul dintre obiectivele politicii energetice a Uniunii. Acest obiectiv este avut în vedere de Directiva 2018/2001.

Intensificarea utilizării energiei din surse regenerabile sau a „energiei regenerabile” constituie o componentă importantă a pachetului de măsuri necesare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru respectarea angajamentului asumat de Uniune în temeiul Acordului de la Paris din 2015 privind schimbările climatice, rezultat în urma celei de a 21-a Conferințe a părților la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice („Acordul de la Paris”), și a cadrului de politici privind energia și clima al Uniunii pentru 2030, inclusiv a obiectivului obligatoriu al Uniunii de reducere a emisiilor, până în 2030.

Obiectivul obligatoriu al Uniunii privind energia din surse regenerabile pentru 2030 și contribuțiile statelor membre la acest obiectiv se numără printre elementele de o importanță majoră pentru politica energetică și de mediu a Uniunii. Alte astfel de elemente sunt cuprinse în cadrul prevăzut de directivă, de exemplu, pentru dezvoltarea încălzirii și a răcirii din surse regenerabile și dezvoltarea de combustibili produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi.

Directiva 2018/2001/CE prevede, în articolul 29, **criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocombustibili, biolichide și combustibilii din biomasă.**

Conformitatea biomasei cu criteriile de durabilitate

Responsabilități generale

Statul Membru (SM) în care se află instalația sau SM administrator, în cazul operatorilor de aeronave, este responsabil pentru definirea normelor în baza cărora trebuie demonstrată respectarea criteriilor de durabilitate pentru biomasa utilizată pe teritoriul său. Certificarea poate fi realizată la nivel național, la nivel european - prin scheme voluntare aprobate de către Comisia Europeană (CE) sau prin acorduri bilaterale/multilaterale aprobate de către CE.

SM trebuie, de asemenea, să definească ce operator economic din lanțul biomasei (de exemplu, producătorul, furnizorul sau utilizatorul) trebuie să demonstreze conformarea cu criteriile de durabilitate și de la cine poate obține operatorul instalației sau operatorului aeronavei dovada corespunzătoare. În cazul în care SM nu a făcut, în mod explicit, alte aranjamente, este necesar, în cazul ETS, ca sarcina demonstrării să cadă asupra utilizatorului biomasei, adică operatorul (instalației sau aeronavei), deoarece acestea sunt entitățile care au obligația de a raporta emisiile.

Din motive practice, operatorul se bazează pe datele furnizate de terțe părți și anume furnizorul sau producătorul de biomasă (inclusiv, biolichidului/biocombustibilului).

Sisteme naționale de certificare

La nivel european, nu există o abordare unitară cu privire la certificarea biomasei, sistemele aplicate de către SM fiind adaptate specificului lor național (acolo unde au fost înființate). Totodată, nu există cerințe exprese cu privire la punerea la dispoziția publicului general a informațiilor specifice, operatorii fiind nevoiți să caute detalii la autoritățile competente.

În implementarea ETS, SM sunt încurajate să ia în considerare modalități practice de a pune la dispoziția publicului informații referitoare la durabilitatea biocarburanților și a biolichidelor și furnizorii sau producătorii acestora sau informații similare, care permit utilizatorului acestor biolichide sau biocombustibili (și oricărui verficator ETS) să obțină asigurarea că un astfel de combustibil respectă criteriile de durabilitate aplicabile.

Provocarea sistemului este aceea de a respecta cerințele și de a demonstra respectarea acestora în cazul în care este consumată biomasa care este produsă într-un alt SM. **Prin urmare, este preferată utilizarea unor sisteme voluntare de certificare.**

În România, gestionarea sistemelor de certificare nu este unitară, existând trei acte normative - implementate de autoritățile competente aferente - care reglementează certificarea biomasei în funcție de tipul și proveniența acesteia:

- Ordinul nr. 64 din 27 februarie 2020 privind modificarea Procedurii de emitere a certificatului de origine pentru biomasa provenită din agricultură și industriile conexe, utilizată drept combustibil sau materie primă pentru producția de energie electrică, aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 46/2012⁴. Conform acestui Ordin, certificatele de origine pentru biomasa provenită din agricultură și industriile conexe utilizată drept combustibil sau materie primă pentru producția de energie electrică se emit de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București.
- Legea nr. 311 din 17 decembrie 2018 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2018 pentru stabilirea condițiilor de introducere pe piață a benzinei și motorinei, de introducere a unui mecanism de monitorizare și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de stabilire a metodelor de calcul și de raportare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie⁵. Conform prevederilor legii, "autoritate competentă" este organul de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, care aplică strategia și realizează politica guvernamentală în sectorul energiei.
- Ordinul nr. 2.303 din 18 decembrie 2020 privind modificarea și completarea Procedurii de emitere a certificatelor de origine pentru biomasa provenită din silvicultură și industriile conexe și utilizată în producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie, aprobată prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1.534/2016⁶. Conform acestor prevederi, certificatele de origine

⁴ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/224822>

⁵ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/209000>

⁶ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236119>

pentru biomasă provenită din silvicultură și industriile conexe se emit de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură.

Scheme voluntare de certificare

După cum se poate observa în platforma de transparență a Comisiei⁷, aceasta a finalizat pozitiv evaluarea unui număr de 14 scheme voluntare⁸ și se așteaptă ca aprobarea primelor scheme sub prevederile noii directive privind energia regenerabilă să se producă în curând. Schemele voluntare sunt gestionate de către entități private, întregul sistem de certificare constituindu-se într-un sistem de guvernare hibrid. Față de perioada anterioară, schemele voluntare de certificare se referă și la alți combustibili, nu numai la biocombustibili și biolichide.

Cel mai important aspect al sistemelor voluntare este aplicabilitatea lor în întreaga UE, într-un mod armonizat. Acest lucru înseamnă că un biocombustibil certificat în conformitate cu un astfel de sistem aprobat este recunoscut ca fiind durabil în toate SM. În cazul biolichidelor, statele membre sunt încurajate să recunoască sistemele voluntare într-un mod similar. Față de perioada anterioară, un operator care cumpără un biolichid sau biocombustibil, care a primit un certificat de conformitate emis de un sistem voluntar aprobat, presupune că acest biolichid sau biocombustibil poate fi considerat în conformitate cu Directiva privind energia din surse regenerabile și poate fi utilizat un factor de emisie zero în EU ETS.

Cu toate acestea, operatorul trebuie să aleagă cu grijă căci unele sisteme voluntare pot fi aprobate numai pentru o parte din criteriile de durabilitate. Dacă este cazul, trebuie să fie obținută o altă dovadă pentru celelalte criterii. Unele sisteme de certificare au o bază internațională, iar în Uniune se utilizează o "versiune UE" a sistemului. De obicei, versiunea UE are criterii mai stricte de durabilitate în scopul de a se conforma cu Directiva privind energia din surse regenerabile. Prin urmare, numai versiunea UE este aprobată de către Comisie. Operatorii, verificatorii și autoritățile competente ar trebui să cunoască aceste diferențe, și doar certificatele care se referă în mod explicit la acele versiuni UE ale sistemelor voluntare să fie eligibile pentru utilizare în cadrul EU ETS. Unele sisteme sunt aprobate cu un domeniu geografic limitat. Aprobările Comisiei pentru sistemele voluntare

⁷ https://ec.europa.eu/energy/topics/renewable-energy/biofuels/voluntary-schemes_en?redir=1

⁸ 2BSvs, Better Biomass, Bonsucro EU, ISCC EU, KZR INiG, REDcert, Red Tractor, RSB EU RED, RTRS EU RED, SQC, TASCC, UFAS, SBP și SURE

sunt, de obicei, valabile timp de cinci ani. Numai furnizările de biolichide sau biocombustibili care intră sub incidența unei aprobări valide sunt eligibile pentru taxare cu cotă zero în cadrul EU ETS.

Acorduri bilaterale sau multilaterale

Nu sunt evidențiate în Platforma UE acorduri bilaterale sau multilaterale, deși ele sunt prevăzute, ca opțiune, și în legislația națională⁹:

“În cazul în care un furnizor introduce pe piață biocarburanți proveniți din țări terțe cu care Uniunea Europeană a încheiat acorduri bilaterale sau multilaterale care cuprind dispoziții privind criteriile de durabilitate ori pentru care Comisia Europeană a decis că sistemele voluntare aplicate în aceste țări stabilesc standarde de producție a produselor din biomasă cu respectarea criteriilor de durabilitate, nu se solicită alte dovezi de respectare a criteriilor de durabilitate.”

⁹ Art 12, OUG 80/2018

DETERMINAREA FRAȚIUNII DE BIOMASĂ

Pentru activitățile staționare, în scopul monitorizării emisiilor de gaze cu efect de seră, operatorul determină separat orice cantitate de CO₂ rezultată din biomasă și o scade din emisiile totale de CO₂ măsurate. În acest scop, operatorul poate utiliza:

- (a) o abordare bazată pe calcul, inclusiv abordări care utilizează analize și eșantionare pe baza EN ISO 13833 [Emisii din surse staționare - Determinarea raportului dintre biomasă (biogenă) și dioxidul de carbon de origine fosilă - Eșantionarea și determinarea radiocarbonului];
- (b) o altă metodă bazată pe un standard relevant, inclusiv ISO 18466 (Emisii din surse staționare - Determinarea fracțiunii biogene în CO₂ la coșul de gaz cu ajutorul metodei bilanțului);
- (c) o metodă de estimare publicată de Comisie.¹⁰

În cazul activităților de aviație, fracțiunea de biomasă, puterea calorifică netă și factorul de emisie sau conținutul de carbon al combustibilului utilizat menționată în anexa I la Directiva 2003/87/CE se determină cu ajutorul registrelor de achiziții pentru combustibilul respectiv.

Utilizarea de biocombustibili pentru aviație se evaluează în conformitate cu articolul 18 din Directiva 2009/28/CE.

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R2066&from=RO>

Anexa. Lista ghidurilor destinate agenților economici în vederea realizării unei contribuții la reducerea birocrăției

Ghidul 1. Ghid privind obligațiile de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru micii emițători

Ghidul 2. Ghid privind exemplele de bune practici la nivel național pentru implementarea schemei ETS pentru perioada a 4-a a schemei ETS

Ghidul 3. Ghid privind modul de tratare a biomasei în contextul schemei ETS

Ghidul 4. Ghid privind modul de accesare a Rezervei pentru instalațiile nou-intrate pentru perioada a IV-a a schemei ETS

Ghidul 5. Ghid privind tratarea unităților de cogenerare în contextul schemei ETS

Ghidul 6. Ghid privind modificarea nivelului de activitate

Ghidul 7. Ghid privind sectoarele specifice

Ghidul 8. Ghid privind divizarea și fuziunea instalațiilor ETS

Ghidul 9. Ghid privind monitorizarea și raportarea conform regulamentului privind noile reguli de alocare

Ghidul 10. Ghid general pentru agenții economici care nu intra sub incidența prevederilor EU-ETS, cu accent pentru sectorul deșeurilor în relație cu schimbările climatice

Ghidul 11. Ghid privind acțiunile de control ale instalațiilor care intra sub incidența prevederilor EU-ETS - pentru agenții economici și Garda Națională de Mediu